

Huvudman

Aspdammskolan AB (org.nr 556583-8066)
anne.soderstrom@aprendere.se

Ärendet

Tillsyn av Aspdammskolan i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 27 juni 2023

Beslut

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen från att ingripa mot Aspdammskolan AB avseende brister rörande att elever inte ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 inlett en tillsyn av Aspdammskolan som är en 6–9 skola i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande att elevernas ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare, tillgång till elevhälsa och åtgärdsprogram.

Skolinspektionen har den 27 juni 2023 beslutat att förelägga Aspdammskolan AB att senast den 8 januari 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande att eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare.

Aspdammskolan AB har den 8 januari 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Aspdammskolan AB har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Eleverna ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med en redovisning av vilken det framgår vilka lärare som undervisar i ämnena svenska, slöjd, hem- och konsumentkunskap, geografi och samhällskunskap. Vidare har huvudmannen inkommit med anställningsavtal och underlag som styrker lärarnas behörighet samt, i förekommande fall, en redogörelse till skälen varför huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärare som bedriver undervisning med stöd av en sådan.

Av redovisningen framgår att en av lärarna som undervisar i ämnet svenska har legitimation och behörighet att undervisa i svenska i årskurs 6–9. Den andra läraren är legitimerad lärare och behörig att undervisa i svenska för årskurserna 1–7. Huvudmannen uppger att läraren ska ansöka till Lärarlyftet i syfte att utöka sin behörighet till årskurserna 8–9 så snart kursen erbjuds.

Det framgår vidare av redovisningen att läraren som undervisar i ämnena geografi och samhällskunskap har legitimation och behörighet att undervisa årskurs 3–9. Vidare redovisar huvudmannen att det även är en annan lärare som bedriver undervisningen i ämnena samhällskunskap och geografi. Den läraren är legitimerad och behörig att undervisa i ämnena historia och religionskunskap i årskurserna 3–9 och har enligt huvudmannen undervisat i samtliga SO-ämnen sedan 15 år tillbaka. Läraren har även anmält sig till Lärarlyftet för att utöka sin behörighet i ämnet geografi för årskurserna 7–9.

Skolan har två lärare som undervisar i ämnet slöjd. En av lärarna har legitimation och behörighet att undervisa i slöjd i förskoleklassen och årskurs 1–6. Huvudmannen uppger att den andra läraren studerar till slöjdlärare och att läraren beräknas vara klar med sina studier under läsåret 2024/2025.

Läraren som undervisar i ämnet hem- och konsumentkunskap har inte lärarlegitimation. Huvudmannen uppger att läraren är utbildad kock och har personliga egenskaper som gör läraren mycket lämpad för arbete med elever i behov av särskilt stöd. Av redovisningen framgår att huvudmannen har anställt en legitimerad och behörig lärare i ämnet hem- och konsumentkunskap för

årskurserna 1–9. Av lärarens anställningsavtal framgår att läraren påbörjar sin tjänst i augusti 2024.

Av de anställningsavtal som huvudmannen inkommit med framgår det att samtliga lärare är anställda av Aspdammskolan AB och att lärare som inte har en lärarlegitimation är visstidsanställda.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver (prop. 2009/10:165, s. 262, 269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261). Att en skola har tillräckligt med lärarresurser, både vad gäller omfattning och kvalitet, är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd och för att utbildningen i övrigt ska hålla en hög kvalitet (prop. 2013/14:112, s.47).

För att få använda en annan lärare i den befintliga organisationen, i enlighet med undantagsregeln, bör det vara tillräckligt att det i huvudmannens organisation inte finns någon lärare med rätt utbildning tillgänglig. Handlar det om nyrekrytering bör huvudmannen naturligtvis så långt möjligt anställa lärare med en utbildning avsedd för den undervisning läraren ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 268f). Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84f). Beträffande bestämmelsens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/10:165, s. 653).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Aspdammskolan AB inte uppfyller författningarnas krav när det gäller att eleverna ska ges undervisning av legitimerade och behöriga lärare. Av huvudmannens redovisning framkommer det att det finns lärare som saknar legitimation och behörighet som bedriver undervisning i ämnena slöjd, geografi, samhällskunskap och hem- och konsumentkunskap på skolan.

Huvudmannen har dock uppgett i sin redovisning att en av lärarna som saknar ämnesbehörighet är anmäld till Lärarlyftet i ämnet geografi och läraren som saknar behörighet att undervisa i svenska i årskurs 8–9 kommer att anmälas till Lärarlyftet så snart kursen ges. Vidare har huvudmannen uppgett att en legitimerad lärare som är behörig i ämnet hem- och konsumentkunskap är anställd. Huvudmannen har även inkommit med ett anställningsavtal av vilket det framkommer att läraren i hem- och konsumentkunskap kommer att påbörja sin anställning i augusti 2024.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Aspdammskolan AB verksamhet vid Aspdammskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att elever ges undervisning av behöriga och legitimerade lärare.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att läraren som undervisar i geografi och läraren som undervisar i ämnet svenska, men som saknar behörighet, kommer att gå Lärarlyftet i syfte att utöka sina behörigheter. Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att läraren som undervisar i ämnet slöjd kommer att bli klar med sina studier och således kunna ansöka om lärarlegitimation under läsåret 2024/2025. Huvudmannen har även anställt en legitimerad och behörig lärare i ämnet hem- och konsumentkunskap som enligt anställningsavtal påbörjar sin tjänst på skolan i augusti 2024. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Åsa Jansson har varit föredragande i ärendet.